

Sinová věta

V obecném trojúhelníku (jehož strany jsou různě dlouhé a žádný z úhlů nemá velikost 90°) neplatí pro vztahy mezi stranami Pythagorova věta. Přesto pro vztahy mezi úhly a velikostmi stran platí určité závislosti. Podívejme se na ně:

Výška na stranu a je kolmá na stranu a , proto platí $\sin \beta = \frac{v_a}{c}$.

Úhel doplňkový k úhlu γ má velikost $180^\circ - \gamma$. Pro tento úhel platí $\sin(180^\circ - \gamma) = \frac{v_a}{b}$. Pro trojúhelník na obrázku je

$\gamma > 90^\circ$ (trojúhelník je tupouhlý) a jeho

$$\sin(180^\circ - \gamma) = \sin \gamma, \text{ pak tedy } \sin \gamma = \frac{v_a}{b}.$$

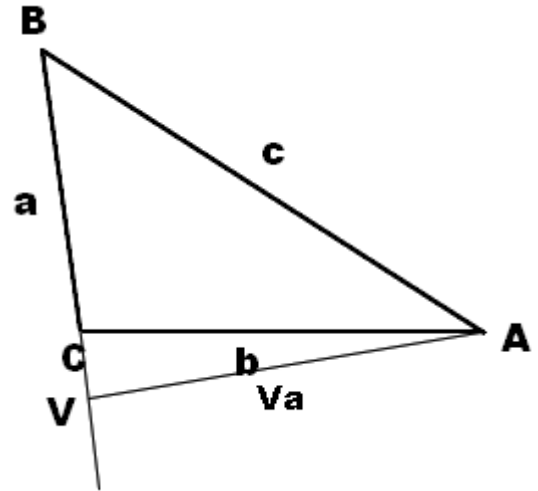
Vyjádříme-li $v_a = b \cdot \sin \gamma$ a $v_a = c \cdot \sin \beta$, pak, protože

$v_a = v_a$, platí $b \cdot \sin \gamma = c \cdot \sin \beta$. A z toho vyplývá

$$\frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma}. \text{ Pro ostatní výšky dostaneme podobné vztahy a}$$

postupně platí $\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta}$ a $\frac{c}{\sin \gamma} = \frac{a}{\sin \alpha}$. A tedy i

$$\frac{c}{\sin \gamma} = \frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta}. \text{ Tomuto vztahu říkáme } \mathbf{\text{sinová věta}}.$$

Cosinová věta

Cosinová věta (známá i z filmu *Cesta do hlubin studákovy duše*

http://www.youtube.com/v/jToxVdlGE40&hl=cs_CZ) nezní „Lomikare, Lomikare, do roka a do dne...“ ale úplně jinak. Vyjdeme ze stejného obrázku a stejného trojúhelníku.

Z pravoúhlého trojúhelníku ACV platí $\cos(180^\circ - \gamma) = \frac{|CV|}{b}$, tedy $|CV| = b \cdot \cos(180^\circ - \gamma)$, a

$$\sin(180^\circ - \gamma) = \frac{v_a}{b}, \text{ tedy } v_a = b \cdot \sin(180^\circ - \gamma).$$

Podle tabulek $\sin(x - y) = \sin x \cdot \cos y - \sin y \cdot \cos x$, tedy

$$\sin(180^\circ - \gamma) = \sin 180^\circ \cdot \cos \gamma - \sin \gamma \cdot \cos 180^\circ = 0 - \sin \gamma \cdot (-1) = \sin \gamma$$

Podle tabulek $\cos(x - y) = \cos x \cdot \cos y - \sin y \cdot \sin x$, tedy

$$\cos(180^\circ - \gamma) = \cos 180^\circ \cdot \cos \gamma - \sin \gamma \cdot \sin 180^\circ = -1 \cdot \cos \gamma - 0 = -\cos \gamma$$

Z pravoúhlého trojúhelníku AVB platí $v_a^2 + (a + |CV|)^2 = c^2$.

$$(b \cdot \sin \gamma)^2 + (a + b \cdot (-\cos \gamma))^2 = c^2$$

$$b^2 \sin^2 \gamma + a^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos \gamma + b^2 \cdot \cos^2 \gamma = c^2$$

$$b^2 \sin^2 \gamma + b^2 \cdot \cos^2 \gamma + a^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos \gamma = c^2$$

$$b^2 \cdot (\sin^2 \gamma + \cos^2 \gamma) + a^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos \gamma = c^2$$

$$b^2 + a^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos \gamma = c^2$$

Obecně **cosinová věta**: $c^2 = a^2 + b^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos \gamma$, $a^2 = c^2 + b^2 - 2 \cdot c \cdot b \cdot \cos \alpha$, $b^2 = a^2 + c^2 - 2 \cdot a \cdot c \cdot \cos \beta$